



# Досвід Німеччини у законодавстві органічного сільського господарства - альтернативні варіанти політики для України

Перший міжнародний конгрес «Органічна Україна» - 2017  
26-28 січня 2017 р., Київ

Німецько-український агрополітичний діалог  
Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

---

Крістіан Новак (Christian Novak), диплом.інженер с/г  
Баварський державний науково-дослідний центр сільського господарства  
Інститут органічного землеробства, ґрунтознавства та управління ресурсами

# Зміст



- **ВСТУП**
- **ЗАКОНОДАВСТВО**
  - Міжнародне
  - Європейського Союзу
  - Німеччини
- **ВИСНОВКИ**
- **перспективи**
- **варіанти**

# Міжнародний ринок органічних продуктів харчування

- Площа органічних сільськогосподарських угідь зросла з 11 до 43 млн га (1999 - 2013 рр.)
- Європа посідає друге місце в світі за обсягом виробництва органічної продукції (11.5 млн га = 25%)
- Світовий обсяг продажу органічних продуктів харчування сягнув прибіл. 55 млрд € в 2013 р.
- Переважна частка в США/Канаді (43 %) та Європі (13 %). Німеччина є No. 1 в Європі з показником в 7.6 млрд € (США 24.3 млрд €)
- Різниця між рівнем споживання та виробництва

## «Органічне сільське господарство» - Принципи\*

- .. підтримка.. **здорового стану** ґрунту , рослин, тварин та людей..
- .. основа - живі **екологічні** системи та цикли .. та допомога у їх підтримці
- .. забезпечення принципу **справедливості** стосовно спільного середовища та життєвого потенціалу.
- .. **нагляд** за благополуччям нинішнього й майбутнього поколінь та навколишнього Джерело: IFOAM середовища.

# Визначення «Органічне»

**«Органічне виробництво» передбачає використання способу виробництва, який відповідає правилам даного Законодавства на усіх стадіях виробництва, обробки (підготовки) та розповсюдження**

\* Постанова Ради (ЄС) No 834/2007 від 28 червня 2007 р. щодо органічного виробництва та маркування органічних продуктів та скасування Постанови (ЄС) No 2092/91

# Постанова Європейського Союзу

1991 р.	No. 2092/91
1999 р.	No. 1804/1999
<b>2008 р.</b> 2092/91)	<b>No. 834/2007</b> (замість
<b>2009 р.</b> маркування,	<b>No. 889/2008</b> (виробництво, сертифікація) <b>No. 1235/2008</b> (імпорт з 3-х країн)
2013 р.	No. 691/2013
2016. р.	No. 2016/1842 та 2016/2259
...	?

# Маркування органічної продукції згідно вимог ЄС



- Номер контролюючого органу
- Походження продукту

# Сертифікація згідно вимог ЄС





# Сертифікація згідно вимог ЄС

## Сертифікація третьою стороною



# Система контролю в Німеччині

«Система А» - підзвітна державі приватна система контролю:

- Контроль операцій органічної діяльності:
  - Контракт на контроль (один рік контролю)
  - Довільний вибір контролюючого органу
  - Плата за послугу, виплачена оператором (виробником)
- Нумерація (напр., DE-ÖKO-099)

**Визначено  
Постановою ЄС  
щодо органічного  
сільського  
господарства**

- **відповідність дій контролюючих органів  
федеральному закону та постановам**

## Законодавство органічного сільського господарства в Німеччині

### Федеральний закон про виробництво органічної сільськогосподарської продукції („Öko-Landbaugesetz - ÖLG“)



- Дозволи або відмова контролюючим органам
- Правові обов'язки контролюючих органів
- Спостереження
- Збори
- Штрафні санкції

**... а також додаткові федеральні та регіональні  
ПОСТАНОВИ**

# Система контролю в Німеччині

20+ приватних контролюючих органів...

- постійний контроль з боку держави (на федеральному й регіональному рівнях)
- ... державними контролюючими органами (10+)
- тісна співпраця (напр., звільнення від виконання певних обов'язків )

# Субсидії та законодавство



- сільськогосподарські екологічні програми в якості стимулів
- Контракт на 5 років
- Деталі на регіональному рівні

# Політичні плани (амбіції)

2001 - 3 %



(2011 - 20 %)

2016 - 9

%

Національна програма органічного сільського господарства (BÖLN)

- Інструменти передачі знань
- Дослідницька програма
- Стратегія підвищення рівня громадської свідомості
- Демонстраційні ферми
- Національне маркування органічної продукції
- Національна «протеїнова» програма



# Регіональні програми

2012 - 6 %



2020 - 12 %

## Державна ініціатива Баварії БіоРеджіо Байєрн (BioRegio Bayern) 2020

- Програми передачі знань
- Кваліфікаційні модулі
- Науково-дослідні програми
- Складова підвищення рівня громадської свідомості
- Зв'язок між фермами
- Регіональне маркування органічної продукції



# Приватні ініціативи

- **Приватні фермерські асоціації**
  - Деметер (Demeter) (1928 р.)
  - Біоланд (Bioland) (1971 р.)
  - Біокрайс (Biokreis) (1979 р.)
  - Натурланд (Naturland) (1981 р.)
  - ЕкоВін (EcoVin) (1985), Геа (Gäa) (1989 р.) тощо.
- **Об'єднання з метою виробництва натуральних продуктів харчування та товарів (BNN)**
- **Асоціація переробників та виробників органічної продукції (AöL)**



# Висновки

- **позитивний розвиток органічного сектору**
- **Різниця між рівнем виробництва та споживання**
- **Потреба в допоміжних стратегіях**

# Ризики

- **перешкоди для малих незалежних підприємців**
- **бар'єр для розвитку органічного сектору**
- **«ерозія стандартів» та втрата довіри**

# Рекомендації

- Обмін досвідом
- Виявлення сильних і слабких сторін
- Порівняння з міжнародними стандартами
- Чіткі визначення та терміни
- Повне охоплення
- Чітке визначення відповідальності та завдань
- Прозорі та логічні постанови (напр., звільнення від виконання певних обов'язків )
- Список дозволених речовин

# Подальші заходи



# Дякуємо за увагу!

